

NOTULEN WMD

NOTULEN van de 459^e vergadering van de Raad van Commissarissen van NV Waterleidingmaatschappij Drenthe op donderdag 23 februari 2012 in het gemeentehuis te Hoogeveen.

Aanwezig zijn:

Mevrouw T. Klip-Martin	voorzitter
De heer J.H. van der Laan	vicevoorzitter
De heer A. van Hall	commissaris
De heer J. Kuper	commissaris
De heer T. Eerenstein	commissaris
De heer K.J. Hoogsteen	directeur
De heer T.W. Terpstra	secretaris

1. OPENING

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen hartelijk welkom. Zij memoreert dat de aanleiding voor deze ingelaste vergadering is gelegen in de recente telefoonronde van de directeur en het daaropvolgende verzoek van de heer Kuper tot het bijeenroepen van deze extra commissarissenvergadering. Zij verzoekt de secretaris om zo letterlijk mogelijk verslag te doen van deze vergadering.

2. AFWIKKELING VAN DE HEAD OF TERMS BETREFFENDE DE CONTRACTEN TUSSEN WMD EN DIERENPARK EMMEN

De voorzitter geeft aan dat het vandaag gaat om een belangrijk onderwerp dat decennialang het bedrijfsbelang van WMD raakt. Zij heeft zich goed laten informeren en zal vandaag formeel het reglement van de RvC hanteren. Dat doet zij omdat hierin de Code Tabaksblat integraal is opgenomen en omdat het reglement het spoorboekje is met de verantwoordelijkheden en verplichtingen van alle leden van de RvC. Dat betekent – en daar heeft zij het ook al twee keer met commissaris Kuper over gehad – dat commissaris Kuper, met betrekking tot het onderwerp dat nu voorligt, in principe een dubbel / mogelijk tegenstrijdig belang heeft vanuit zijn positie als wethouder van de gemeente Emmen. Naar haar mening geeft het reglement, en met name de Code, aan dat, wanneer dat het geval is, zij volgens de Code de plicht heeft tegen

commissaris Kuper te zeggen dat hij inzake zo'n tegenstrijdig belang een meldplicht heeft. En bovendien de plicht heeft om de vergadering alle informatie te melden die deze nodig heeft voor haar besluitvorming. Het tweede punt dat in het reglement staat is dat zij - als voorzitter - commissaris Kuper moet vragen om de ruimte te verlaten, zodat de overgebleven commissarissen kunnen bepalen hoe zwaar zij dit tegenstrijdig belang wegen.

De heer Kuper geeft aan dat ook voor hem de Code een groot goed is. Volgens hem zijn statuten, directiereglement en reglement voor de RvC 4 jaar geleden langs de Code gehouden en is de Code in deze stukken verwerkt. Daarnaast is het zo dat de Code slechts van toepassing is op beursgenoteerde ondernemingen. Hij heeft dus te maken met de statuten en het reglement, waarbij de statuten boven het reglement gaan. In het reglement voor de RvC staat in artikel 10 lid 3 aangegeven in welke situaties er mogelijk sprake kan zijn van een tegengesteld belang. Een mogelijk tegenstrijdig belang bestaat in ieder geval wanneer de vennootschap of haar dochtermaatschappij(en) voornemens is een transactie aan te gaan met een rechtspersoon:

- waarin een lid van de raad van commissarissen persoonlijk een materieel belang houdt. De heer Kuper geeft aan dat hij dat niet heeft;
- waarvan een bestuurder een familierechtelijke verhouding heeft met een lid van de raad van commissarissen. De heer Kuper geeft aan dat hij dat niet heeft;
- waarbij een lid van de raad van commissarissen een bestuurs- of toezichthoudende rol vervult. De heer Kuper geeft aan dat hij dat niet heeft. Ook de gemeente Emmen heeft geen aandelen in de rechtspersoon dierenpark. De aandelen hiervan zijn ondergebracht in een stichting. De gemeente heeft de voordracht voor een minderheid van de bestuurders.

De heer Kuper concludeert dat er bij hem dus geen sprake is van een tegenstrijdig belang. Hij houdt zich aan hetgeen er in het reglement en de statuten staat. Het is aan de RvC om te beoordelen of zij vinden dat er toch sprake is van een tegenstrijdig belang, zo staat het in het reglement, en dat respecteert hij ook.

De heer Kuper brengt in herinnering dat hij in de vorige vergadering van de RvC, waarin de heer Van Hall opmerkte dat de rol van de heer Kuper hem dwars zat, heeft opgemerkt dat, indien zulks het geval was, de heer Van Hall dan ook over de dubbelrol van de voorzitter (gedeputeerde van Drenthe) zou moeten praten. Ter illustratie: van het totale investeringspakket van de dierentuin verstrekt de provincie € 30 miljoen en de gemeente Emmen 20,5 miljoen. Het financiële belang van de Provincie is dus groter dan dat van de gemeente Emmen. Als de RvC een

tegenstrijdig belang op hem van toepassing verklaart, zou zij dat ook op de voorzitter moeten doen.

De voorzitter werpt tegen dat er bij de vorige vergadering sprake was van een voorstel van WMD om voor € 4 miljoen een deel van de lening van de provincie over te nemen. Als we toen daarover tot besluitvorming waren overgegaan was de heer Kuper helemaal gelijk gehad. Maar in de besluitvorming die nu voor ligt is er geen enkele relatie tussen de provincie en het voorstel van de directeur. De heer Kuper zegt dat hij wel een belang heeft, maar geen tegenstrijdig belang. De voorzitter vraagt zich af waarom er dan – als dit zo is – zo ongelooflijk veel druk op het proces wordt gelegd. Waarom heeft de heer Kuper dan tegen haar gezegd dat de vergadering uiterlijk op 23 februari moet zijn. De heer Kuper stelt dat het juist is dat op 24 februari de deadline ligt, terwijl in de stukken van de directeur staat dat we tot 1 april de tijd hebben om de erfpachtovereenkomst te tekenen. De heer Kuper antwoordt dat er voor het tekenen van de erfpachtovereenkomst nog tijd is, maar dat de directeur in eerder gestuurde stukken gewag heeft gemaakt van het feit dat voor de besluitvorming over de Heads of Terms een due date ligt op 25 februari. Hij legt vervolgens nogmaals uit waarom er zijns inziens geen sprake kan zijn van een tegengesteld belang en dat hij hier zit om te handelen in het belang van WMD. De voorzitter geeft aan dat zij – zo interpreteert zij althans de reglementen en de Code – niet ziet waar haar tegenstrijdige of dubbele belangen zouden zitten. Zij zit hier niet door de provincie maar voor de provincie. Er is geen enkele relatie tussen wat de provincie richting de gemeente Emmen en DpE gedaan heeft en deze besluitvorming. De heer Kuper constateert dat ze op dit punt dan van mening verschillen. De voorzitter vraagt de andere aanwezigen om een reactie. De heer Van der Laan zegt dat hij – als hij slecht zou denken – wel een tegengesteld belang zou kunnen bedenken. Als namelijk de voorzitter in haar rol als gedeputeerde voor de provincie € 30 miljoen in de zak zou willen houden, zou zij dat in haar rol als commissaris kunnen doen door het proces te frustreren. De voorzitter vindt dit een onzinnige redenering, want dit proces gaat puur over het belang van WMD bij het opstellen van een erfpachtcontract. Overigens benadrukt de heer Van der Laan dat dit een gedachtenexercitie betreft, en dat er absoluut geen sprake is van een beschuldiging. Het is ook niet scherp bedoeld. Het is slechts een antwoord op de vraag van de voorzitter of iemand een mogelijk tegenstrijdig belang van de voorzitter zou kunnen aangeven. Hij vindt dat zowel de voorzitter als de heer Kuper zouden moeten blijven zitten. Dat laatste onderstreept de heer Eerenstein ook. Het gaat hier om het belang van WMD. Hij vindt dat alle commissarissen om die reden een stem in het kapittel moeten hebben.

De heer Van Hall valt het op dat er tussen de regels door een enorm belang in financiële zin ligt tussen DpE en WMD. Zijns inziens is er geen haast bij het maken van het erfpachtcontract. Hij heeft voortdurend vermoed dat er iets anders achter zat. Maar toen hij las in het stuk van één van de adviseurs dat de directeur en de onderdirecteur aan deze hadden gevraagd “hoe kan ik het recht van erfpacht zoveel geld waard maken dat er een hypotheek op kan worden gevestigd, ten gunste van de medefinanciers?” was dit precies wat hij vreesde. Dat het daarom zou gaan. En daarmee krijgt deze vergadering een enorme lading. Omdat het blijkbaar gaat om een mega-besluit dat mogelijk enorm verstrekkende gevolgen kan hebben. Als die druk er is, dan zou hij als commissaris niet bij de vergadering aanwezig willen zijn. Hij kent de hele dierenhuissituatie ook te weinig en misschien hoeft hij die ook niet te kennen. Als er iemand van radio Drenthe aan hem zo vragen: “Vindt u het niet vreemd dat er iemand van de gemeente Emmen bij zit?”, dan zou hij hebben geantwoord dat hij dat lastig vond. Hij zou dan als wethouder gezegd hebben: “Ik geloof dat ik het aan jullie overlaat”. Volgens de heer Van Hall is de kern van de Code dat je de schijn van dubbele petten moet vermijden. Het belang ligt hem er niet zozeer in wat de financiële kant van de zaak is, maar hij zou zelf in deze situatie niet eens gekomen zijn om de schijn van het idee van dubbele petten te vermijden. Het gaat niet om de erfpacht, maar om de vraag of wij de waarde van de erfpacht willen verhypothekeren aan de financiers. Maar dan moeten we het vanavond hebben over de risico's van het al dan niet doorgaan van het plan in plaats van over moet je een hypotheek kunnen vestigen op een erfpacht. Er is dus een onderliggende stroom. Hij ervaart zoveel druk, dat hij daar al bijna bij afhaakt. Dat vindt hij heel erg moeilijk, en dat is hij niet gewend. Hij heeft nog nooit zo, in welk gremium dan ook, geopereerd. Hij voelt daar ongemakkelijkheid bij. Hij vindt het zo gecompliceerd, er wordt nogal wat van de commissarissen gevraagd.

De heer Van der Laan heeft ook wel dat ongemakkelijke gevoel, maar als deskundigen zeggen dat met het al dan niet toestaan van hypotheekrecht de hele boel kan gaan schuiven, dan kijkt hij naar het WMD-belang en vindt dat we dat niet moeten willen. De heer Van Hall ontkent dat er iets dergelijks in de stukken staat.

De heer Van Hall vraagt zich af of je niet eens een eind zou moeten maken aan de steeds verder verstrengelende verhouding tussen WMD en dierenpark, omdat je vindt dat dat niet bij elkaar past. Hij neigt er naar om deze banden zoveel mogelijk te doorbreken of te voorkomen, maar doorbreken kan hij niet. Als hij nu in de mogelijkheid is om daar iets aan te doen wil hij die verantwoordelijkheid nemen. Hij vindt dat je gewoon een erfpachtcontract kunt opstellen waarin je het goedkeuringsvereiste laat opnemen.

Hij heeft zich zeer goed laten informeren en bij een hypotheek op bedrijfsgebouwen kun je gewoon een goedkeuringsvereiste laten opnemen. Dat betekent dat elke keer als er een zekerheidsstelling aan de orde is, het in de RvC komt. Slechts bij woonhuizen en erfpacht kun je de hypotheek niet uitsluiten. Het goedkeuringsvereiste kun je gewoon in het contract laten opnemen, zoals dat ook in het contract van 2002 is gebeurd.

De voorzitter vindt dat de heer Kuper – als we de zuivere lijn willen volgen – de vergadering zou moeten verlaten.

De heer Kuper verlaat de vergadering.

De voorzitter geeft aan dat het erom gaat dat we eruit komen. WMD is niet gebaat bij tweespalt in de RvC. Zij vindt dat ze op het verkeerde been is gezet. We besluiten niet zo maar over een erfpachtcontract, maar geven onze eigen grond als waarborg voor de banken. Bij faillissement moeten wij het gebruiksrecht van ons eigendom afkopen bij de bank. De directeur zegt dat dit een misverstand moet zijn, dit is nieuw voor hem en hij gelooft niet dat het zo is. De voorzitter vindt dat deze aanvullingen voor haar illustreren dat de gemeente Emmen belangen heeft. Maar de provincie heeft geen enkel belang. Zij heeft zich echt laten informeren, ook door deskundigen op dit terrein. Dit komt juridisch niet goed. Dit moeten we echt zuiver en netjes doen.

De heer Van Hall merkt op dat er tijdens de vorige vergadering bij het voorstel van de € 4 miljoen is gezegd dat dit al of niet het laatste restje zou kunnen zijn waarop het plan wel of niet doorging. De directeur protesteert tegen deze suggestie. De heer Van Hall vindt dat, wanneer het bedrijfsplan van DpE kan omvallen vanwege een relatief zo klein belang, het wel een slecht plan moet zijn. De heer Eerenstein zegt dat iedereen binnen provincie, gemeentes en WMD wist van de belangrijkheid van dit soort ontwikkelingen. De directeur zegt dat het nu niet moet gaan over het plan, maar over de heer Kuper. De voorzitter zegt dat als zij de stukken goed leest alle belangen van WMD voor wat betreft grondwaterbescherming en dergelijke uitstekend te regelen zijn via de Nederlandse wet- en regelgeving. Dat staat volstrekt los van de hypotheek. We hebben het nu over het verstrekken van een extra zekerheid aan de banken voor 50 jaar. Als die voorwaarden zo bepalend zijn voor het doorgaan van het park, waar Emmen een eminent groot belang heeft, dan is het belang van de heer Kuper toch overduidelijk? De heer Eerenstein werpt tegen dat het hier toch ook gaat om het belang van WMD. De voorzitter zegt dat het niet doorgaan van het park eenmalig leidt tot een dip voor WMD van € 11 miljoen. Natuurlijk wil je dat als bedrijf niet. Maar zij betwijfelt of, door iedere keer het argument van het niet afboeken van

de € 11 miljoen te noemen, het in het belang van WMD is nog dieper in het project verzeild te raken. De voorzitter refereert hierbij aan het overleg met de accountnat over dit punt tijdens de laatste RvC-vergadering op 30 januari jl. Een eenmalige afboeking van € 11 miljoen resulteert in een eenmalige dip van het resultaat, dat daarna weer stijgt. De afboeking kan worden opgevangen binnen de reserve van WMD. De solvabiliteit zakt, maar komt niet in de buurt van de gevarezone. De directeur vindt dat de voorzitter nu bijna het vertrouwen in de directeur opzegt, met de stelling dat hij het belang van WMD niet juist formuleert. Hij vindt dat we terug moeten naar de vraag of de heer Kuper al dan niet aan de beraadslagingen deel kan nemen en nu niet al moeten ingaan op de inhoud. Er worden nu allerlei uitspraken gedaan over zijn voorstellen en of die al dan niet juist zijn. De zuivere rol van de commissarissen is om toe te zien op het functioneren van de directeur. De voorzitter geeft de directeur gelijk daar waar het betreft het afdwalen van de discussie naar de inhoud.

De heer Van Hall vraagt of deze vergadering nodig is om het plan van het Dierenpark tot een succes te maken. De directeur dacht in zijn brieven aangegeven te hebben dat er sprake is van een groot maatschappelijk belang voor de WMD. De directeur dacht ook in meerdere RvC-vergaderingen aangegeven te hebben dat WMD 15 jaar geleden gekozen heeft voor deze werkwijze. Hij vindt het dan ook betreurenswaardig dat een commissaris zegt dat we dat ontvlechten moeten en dat hij het verder wil afbouwen. Hij vindt dat nu niet aan de orde. Hij constateert dat het een buitengewoon groot belang is dat er nu speelt, dat de financiering rond is behoudens de vraag wat er gebeurt met de erfpacht en kan dat dienen tot een zekerstelling. De besluitvorming is zodanig dat er maandag een advies wordt uitgebracht aan B&W van Emmen. Dat zal vervolgens verwerkt worden in een raadsvoorstel, waarover definitieve besluitvorming plaats vindt op 19 maart. Het is niet aan hem om te bediscussiëren of het business plan goed is of niet. Dat laat hij aan deskundigen over, daar gaat het hier niet over. Hij acht het van groot belang voor WMD dat er vanavond een zorgvuldige besluitvorming komt. Als het besluit anders uitvalt dan hij hoopt, dan zal dit grote consequenties hebben. In zijn ogen is er geen sprake van vermenging van belangen, maar eerder van gelijklopende belangen.

De heer Van Hall concludeert dat hiermee dus gezegd wordt dat in de financiering van het geheel de zekerheidsstelling via de erfpacht nodig is om het plaatje rond te krijgen. De directeur merkt op dat hypotheek of opstalrecht op gebouwen vanaf het begin in de overwegingen is meegenomen. De vraag is of hetgeen we in de eerdere discussie al hebben toegestaan niet veel complexer is dan het besluit dat nu voorligt. De heer Van Hall stelt, dat als dit allemaal niet zo verschrikkelijk belangrijk was, er

dan helemaal geen groot punt van discussie zou zijn. Dan konden we het rustig bespreken, dan lag er geen druk op. Maar de druk ontstaat omdat de banken zekerheidsstelling vragen via een erfpacht die wij uitgeven. Hij had veel liever gezien dat dit helemaal geen invloed had gehad op de besluitvorming. Hij vindt dat WMD hier helemaal geen partij in is. De heer Eerenstein werpt tegen dat we al met handen en voeten via allerlei regelingen gebonden zijn.

Volgens de voorzitter hebben wij ontegenzeggelijk een belang. Maar los van dreigingen moeten wij kijken of het in het belang van WMD is dat zij op al haar gronden voor 50 jaar een hypotheek belegt, omdat je daar aan vast zit en WMD het gebruiksrecht van de bank moet terugkopen ingeval van faillissement, een scenario waar we toch rekening mee moeten houden. Zij twijfelt heel erg of dit in het belang van WMD is. Als de druk van de bank zo groot is, dan doen we in feite nog een extra stapje in de verbinding. De heer Eerenstein zegt dat iedereen toch wist dat de belangen van zowel WMD als DpE erg groot waren? Het is toch geen verrassing wat er nu op tafel ligt? Hij constateert dat de zorgvuldige afweging in het verleden natuurlijk ook heeft plaats gehad, dat allerlei commissarissen daar iets van hebben gevonden, dat hebben gewikt en gewogen en dat we nu op het punt staan waar we staan. Hij heeft er dan ook veel moeite mee als nu - nu we op een belangrijk moment van besluitvorming staan - er één van de commissarissen van besluitvorming wordt uitgesloten. Hij gaat er ook van uit dat commissaris Kuper ten aanzien van dit voorstel naar eer en geweten gaat handelen, zoals wij allemaal gehouden zijn te doen.

De heer Van Hall geeft aan dat het in de Code gaat om het voorkomen van de schijn van belangenvermenging, wat mensen van buiten er mogelijk van vinden. Het is niet meer zo dat een RvC in alle stilte overlegt en dat er dan nooit meer iemand van hoort. Dit heeft een groot risico dat dit naar buiten komt op enigerlei wijze, bijvoorbeeld bij faillissement of bij andere onderzoeken. Je moet als commissaris dus elk nieuw voorstel opnieuw tegen het licht houden. Hij geeft geen mening over eerdere besluiten, maar ten aanzien van het onderhavige voorstel gaat hij niet een bedrijf vastleggen op 50 jaar verplichtingen waarbij de risico's in zijn ogen bovenmatig groot zijn. Deze discussie ontstaat doordat er iemand is die heel hoge druk oplegt, waarbij grote belangen spelen voor hem, of voor de Raad of B&W van Emmen.

De heer Eerenstein stelt er toch prijs om te zeggen dat die belangen niet voor de heer Kuper gelden. Die zit hier als commissaris van WMD. Hij zelf zit er ook als commissaris van WMD en niet als voormalig wethouder van Emmen.

De heer Van der Laan zit dicht aan tegen: ik weet het niet. Hij begrijpt de heer Eerenstein als die zegt dat als je de heer Kuper uitsluit, je hem dan ook bijna impliciet beschuldigt. Dat maakt de discussie heel lastig. Hij vindt dat de heer Kuper zich in dit

dossier altijd keurig gedragen heeft en ziet niet in – mede vanwege het in zijn ogen ontbreken van tegenstrijdigheid – dat hij niet aan de discussie zou kunnen deelnemen. Hij heeft zijn twijfels, maar indien hij moet kiezen dan kiest hij voor een vergadering in aanwezigheid van de heer Kuper.

De voorzitter zegt dat de stemverhouding daarmee op 2 voor en 2 tegen komt, en dat dan – volgens het reglement – de stem van de voorzitter de doorslag geeft. De directeur zegt dat dit onjuist is. In de statuten staat ten aanzien van het staken der stemmen dat het voorstel dan geacht wordt te zijn verworpen. Dit mag dan wel strijdig zijn met het reglement, maar in geval van strijdigheid prevaleren volgens de wet de statuten. En in de statuten staat dat als de stemmen staken, het voorstel is verworpen.

De heer Van Hall wil weg van de formele kant. Ongeacht statuten of reglement wil hij het bekijken vanuit de geest van de Code en de geest van ons eigen reglement. En dan vindt hij dat wethouder Kuper niet bij de beraadslagingen moet zitten. De voorzitter ontkent dat er een voorstel ter tafel ligt dat geacht wordt verworpen te zijn. Er vond slechts beraadslaging plaats; er is volgens haar geen sprake van een voorstel dat – nu de stemmen staken – automatisch als verworpen moet worden beschouwd. Haar conclusie luidt dat nu de stemmen staken, en ze er niet uitkomen, omdat ze niet weten of dit al dan niet onder de statuten valt, ze de vergadering zal sluiten. Ze herhaalt nogmaals dat er geen besluit voorligt. De directeur zegt dat er een vraag voor ligt, en die is: mag de heer Kuper meedoen met de beraadslaging of niet. Nu de stemmen staken is er geen antwoord op de vraag. De heer Van Hall vraagt zich af wat er tegen is om tegen partijen te zeggen: het is jullie business case, jullie moeten je eigen financiering regelen. Hij vindt dat de directeur graag wil dat er een bepaald besluit uitkomt, namelijk dat er zekerheidsstelling gegeven kan worden op het erfpachtrecht. Als wij vinden dat we dat liever niet doen, dan moeten ze die zekerstelling maar ergens anders vinden, zo klein is het probleem in wezen. De heer Eerenstein vindt dat de heer Van Hall nu het hele proces van het DpE bagatelliseert. Het proces heeft al een hele tijd gelopen. En nu trekt één van de partijen zich terug op het moment suprême. Volgens hem ga je zo niet met elkaar om. De heer Van Hall zegt dat wij toch geen partij zijn. De heer Eerenstein antwoordt dat wij natuurlijk partij zijn. De voorzitter zegt dat we een lange weg gekomen zijn als WMD en DpE, hetgeen voortkomt uit de keuze van WMD voor dubbel grondgebruik. Maar het feit dat je al een hele tijd samen optrekt, ontslaat je niet van de plicht om ieder besluit opnieuw te wegen. In het bestaande erfpachtcontract kan verhypothekeren wel, maar moet van geval tot geval toestemming worden gevraagd. Zij heeft buikpijn gehad van het feit dat een besluit over het gehele gebied, ongeclausuleerd, altijd het recht van

hypotheek, verantwoordelijk kan zijn voor het omvallen van het hele grote project. De heer Eerenstein merkt op dat hij spontaan buikpijn krijgt als hij deze vergadering bijwoont, los van de voorgeschiedenis. De heer Van der Laan zegt dat hij zich ook zorgen zou maken indien hij in het college van B&W van de gemeente Emmen zou hebben gezeten, maar de vraag die nu voorligt, is wat er gebeurt indien de gevraagde extra zekerheid niet wordt verstrekt. Dan schetst de directeur het scenario dat de hele zaak in elkaar kan vallen. Ook hijzelf is er redelijk zeker van dat als je deze ene steen er tussenuit trekt, je een domino-effect krijgt. Wellicht is het raar dat dit zo belangrijk is, maar nu moet je de beslissing nemen tussen doorgaan met dit wankel proces of direct je verlies nemen. Als deze kogel een keer door de kerk is, komt het laatste geld er ook wel. Hij ligt eerlijk gezegd niet wakker van het verstrekken van het hypotheekrecht. Volgens hem hebben de banken daar ook nauwelijks iets aan. Je kunt het hypotheekrecht wel gaan uitoefenen, maar het erfpachtrecht verandert daar niet door. De nieuwe erfpachter mag precies hetzelfde doen als de vorige. En hij denkt dat er maar weinigen zijn die belang hebben bij die erfpacht. De heer Van Hall concludeert dat dan het zekerheidsrecht dus ook niet veel waard is. De heer Van der Laan beaamt dit. De heer Van Hall zegt dat hij niet via de grond een relatie wil tussen WMD en de banken. Dan doen we het dus niet.

Ten aanzien van het gebruik van het woord 'we' merkt de directeur op het gaat om een besluit dat hij voorlegt, maar waarin hij ook een eigen verantwoordelijkheid heeft. Het gaat hier om erfpacht, een zeer zwaar zakelijk recht, nagenoeg gelijkgeschakeld met eigendom. De voorzitter leest een stuk voor uit de second opinion van PlasBossinade: "..... voorts zal de hypotheekhouder zich tot WMD moeten wenden voordat hij tot executoriale verkoop kan overgaan teneinde WMD in staat te stellen de vordering te voldoen waarmee de executie van de baan is. WMD krijgt daarmee een vordering op NDP." Zij concludeert dat je daarmee een vordering hebt op een failliete boedel, waar je niets aan hebt. De directeur zegt dat niet klopt. Het gebruiksrecht wordt door de curator aan de hoogstbiedende verkocht om de hypotheekschuld af te lossen. WMD is daarbij de eerste gegadigde. We zijn niet verplicht om te kopen, maar we hebben het recht om te kopen. De bank heeft een eerste aanbiedingsplicht aan WMD, maar een andere partij zou de koper kunnen worden. In de erfpachtovereenkomst komt te staan aan welke voorwaarden de nieuwe gebruiker zal moeten voldoen wil hij die erfpacht kunnen kopen. Zo is het nu ook al. De directeur zegt dat het verschil maakt of we praten over hypotheek op het recht van opstal voor de postzegelplannen of over het hypotheekrecht op het geheel van de gronden. Het gaat hier in principe over de sluitsteen op de financiering. Zowel de heer Van der Laan als de directeur heeft niet het idee dat de financiers hiermee echt veel meer

zekerheid krijgen. Bij de postzegelplannen heb je een extra risicocomponent voor WMD, dan praat je namelijk bij faillissement over meerdere overnemende partijen.

De voorzitter herhaalt dat ze alles zuiver wil doen en dat we nog steeds over de inhoud praten. Is het niet verstandig – ook tegenover de heer Kuper zelf – dat wij besluiten om hem er niet bij te hebben? Zij redeneert hierbij niet vanuit standpunten gerelateerd aan macht. De heer Eerenstein zegt dat de heer Kuper deze afweging zelf ook heeft gemaakt. Hij is blij dat hij niet in diens schoenen staat, maar de heer Kuper heeft er in de gehele discussie blijk van gegeven dat hij er integer in heeft gehandeld. Dan vindt hij het lastig als de heer Kuper er in de eindsprint niet bij zou zijn. Hij snapt het belang van het doorgaan van de dierentuin. Hij snapt ook dat de gemeente Emmen de schijn op zich laadt dat ze daar een speciaal belang bij hebben, dus ook deze commissaris. Anderzijds heeft ook WMD daar een zeer groot belang bij. Hij vindt het dus ook zeer lastig om in deze hele discussie een beslissing te nemen, ook gezien de sfeer in deze en de vorige vergadering. Als hij dit van tevoren geweten had, dan had hij zich wel vier keer bedacht om in de RvC gaan zitten.

De heer Van Hall wil aangetekend hebben dat hij van mening is dat de heer Kuper niet bij de besluitvorming aanwezig moet zijn. Daarbij gaat het niet om de persoon van de heer Kuper. De voorzitter is eveneens van mening dat de heer Kuper niet bij de besluitvorming aanwezig moet zijn, omdat je de schijn moet vermijden. Ook bij haar gaat het niet om de persoon van de heer Kuper, maar over de wethouder van Emmen. De heren Van der Laan en Eerenstein hebben hierover een andere mening. Zij vinden dat de heer Kuper, als commissaris, wel bij de besluitvorming aanwezig moet zijn. De heer Van Hall doorbreekt de patstelling door voor te stellen dat hij onder protest akkoord gaat met de aanwezigheid van de heer Kuper. De vergadering zal worden voortgezet in aanwezigheid van de heer Kuper.

De vergadering wordt voor ca. 15 minuten geschorst.

De heer Kuper keer terug in de vergadering.

De voorzitter citeert de opdracht van WMD aan PlasBossinade. Als niet op grond van bepaalde voorwaarden hypotheekrecht op de gronden kan worden gevestigd, dan gaat de stekker uit de dierentuin zo begrijpt zij van de directeur en de heer Kuper. Zij vraagt de heer Kuper om een toelichting. De heer Kuper zegt dat hij de vraag in vrijheid zal beantwoorden. De banken hebben gezegd dat ze niet kunnen leven met slechts een hypotheek op de opstallen. Er is lang gesproken over de postzegeloplossing. DpE, Rabo en VolkerWessels zijn gisteren tot overeenstemming

over de HOT gekomen, mits WMD toestaat dat er hypotheekrecht kan worden gevestigd op de gehele erfpacht. Hiermee is de postzegeloplossing van tafel. Wordt aan de wens van de genoemde partijen niet voldaan, dan is het over en uit. De voorzitter vraagt aan de directeur of er bij partijen verwachtingen zijn gewekt. De directeur ontkent dit, hij heeft bij partijen geen verwachtingen gewekt. Het enige dat er nu speelt is dat hij overeenstemming heeft met de diertuin over de HOT. Slechts het besluit van de RvC van 30 januari is bekend bij de diertuin. Hij heeft slechts geconstateerd dat het verzoek er ligt om de HOT op dit punt aan te passen. Hij heeft teruggekoppeld gekregen dat dit een bijzonder zwaar punt bij de HOT was. Hij heeft toegezegd dat zijn antwoord vooralsnog ontkennend moest luiden, maar ook dat hij – gezien het belang – verplicht was de commissarissen te consulteren alvorens te komen tot een besluit. Die consultatie is vorige week vrijdag begonnen. Overigens is zijn conclusie dat WMD beter af is met een hypotheekrecht op de gehele erfpacht dan met een postzegeloplossing c.q. niet doorgaan.

De heer Van Hall stelt dat je een hypotheek niet kunt verbieden, maar je kunt het wel via een besluit van de RvC laten lopen. Dat doet het Rijk standaard, en de HSR ook.

De heer Kuper zou aan de HOT-club kunnen vragen of het niet voldoende is dat het toestemmingsvereiste in de contracten zal worden opgenomen. In zo'n oplossing zou hij zich wel kunnen vinden. De heer Kuper denkt echter dat dit geen oplossing is, dat idee krijgt hij van de financiers. De voorzitter vraagt of er niet een suboptimale oplossing mogelijk is voor de banken. De heer Kuper licht toe dat pas gisteravond – onder druk – alle partijen zich hebben kunnen vinden in de HOT. Ook de gemeente Emmen heeft water bij de wijn moeten doen. Er resteert nu nog maar één optie, en dat is alternatief A (de niet-postzegeloplossing).

De voorzitter vraagt of het daarmee voor de RvC nu een kwestie van slikken of stikken is geworden. De heer Kuper bevestigt dit. Hij zegt dat hij de emoties van de voorzitter goed kan begrijpen, maar de onderhandelingen ware dermate hard dat alle partijen water bij de wijn hebben moeten doen. De heer Van Hall vindt een en ander niet recht doen aan de rol en positie van een nutsbedrijf. WMD is steeds meer een partij geworden zonder zelf bij de onderhandelingen te zitten. De heer Kuper werpt tegen dat WMD altijd al partij is geweest. Ook bij de aankoop van de Garminggronden in 2007 en 2008. De voorzitter vult aan dat de directeur vanaf het begin als gast heeft deelgenomen aan de vergaderingen van de Raad van Toetsing en Toezicht. Zij vindt dat je elke nieuwe stap op haar merites moet beoordelen, ongeacht het verleden. De directeur constateert dat de voorliggende vraag/consultatie wel duidelijk is. Ook hij is gestuit op de bepaling van het verlenen van toestemming in het contract van 2002. In 2010 heeft WMD een brief aan het dierenpark gestuurd waarin

zij heeft aangegeven dat wij geen gebruik wensten te maken van deze bepaling. Gebleken is inmiddels dat dit juridisch onjuist was, wij kunnen niet met een brief een bepaling uit een erfpachtcontract strepen. Op een verzoek vanuit het dierenpark zullen zij altijd op een juiste manier moeten antwoorden. De genoemde zwaarwegende redenen zullen dan ook echt zwaarwegend moeten zijn; we kunnen niet volstaan met de opmerking dat we het gewoon niet willen. De dierentuin heeft het recht tot uitwinning; je moet zeer zwaarwegende argumenten hebben om dit tegen te houden. Je kunt niet zeggen: ik geloof de business case niet. Wij zijn daarin geen partij en ons ontbreekt verder de deskundigheid om die business case te beoordelen. Dat snijdt zeer waarschijnlijk onvoldoende hout om het vestigen van hypotheekrecht niet toe te staan. Volgens zijn informatie is dit niet het geval, dit zou een procedure worden waarin uiteindelijk het vestigen van het recht van hypotheek (in het huidige erfpachtcontract) zou moeten worden toegestaan. Volgens de heer Van Hall is het feit dat het hier gaat om een risicovolle onderneming wel degelijk van belang als zwaarwegende reden. De heer Eerenstein heeft begrip voor de aangevoerde argumenten ten aanzien van het toestemmingsvereiste, maar hij begrijpt nu dat dat in feite een gepasseerd station is. De heer Van Hall had veel liever de harde toestemmingsvereiste in het contract gezien.

De heer Van der Laan kiest voor het akkoord gaan met de eis van de bank. Het alternatief van 'weigeren' gaat hem veel te ver.

De heer Eerenstein geeft aan, met frisse tegenzin en met de nodige twijfels, ook akkoord te gaan met de vraag van de bank. Daarmee zijn alle belangen het best gediend.

De heer Kuper zegt dat hij transparant op tafel heeft gelegd wat de situatie is en dat, hoe moeilijk het ook is, hij akkoord gaat met de vraag van de bank.

De heer Van Hall kan zich niet vinden in het besluit. Hij vindt het WMD-belang niet gediend met een 50-jarige contractperiode. Het aangaan van een verplichting voor deze termijn via een erfpachtcontract lijkt hem niet goed voor WMD. Het risico dat binnen 15 jaar gebruik zal worden gemaakt van het hypotheekrecht acht hij aanzienlijk. Daar kan hij geen verantwoordelijkheid voor nemen en daarom is hij tegen. Dit roept daarnaast voor hem de vraag op of hij op een plek zit waarvoor hij verdere verantwoordelijkheid wil dragen. Daar zal hij nog eens goed over nadenken.

De heer Van der Laan geeft nog als nadere argumentatie voor zijn besluit het feit dat naar zijn mening het risico van een andere erfpachter gering is als je een goed erfpachtcontract afsluit.

Bij de uiteindelijke stemming geeft de voorzitter tot twee keer toe aan dat de heer Kuper de keus heeft om niet mee te stemmen. De voorzitter sluit zich volledig aan bij

de woorden van de heer Van Hall. Ook zij wil niet dat er - via de omweg van het hypotheekrecht op de gronden van WMD - garanties worden gecreëerd voor de banken. Met andere woorden: zij wil uitsluiten dat WMD - via de gronden - gebonden wordt aan de banken in een in haar ogen op termijn risicovol project. Zij is dus tegen. Ook zij bezint zich op haar positie en sluit dit kort met het College. Tegen die achtergrond zal zij in ieder geval de Staten toelichting geven op haar besluit. De directeur maakt daartegen bezwaar: zij zit hier als persoon en niet als gedeputeerde. De voorzitter zegt dat zij het zal doen op een manier die geoorloofd is. Zij vraagt zich af of tweespalt in de RvC een reden is om de aandeelhouders bijeen te roepen, zij zou daar een voorstander van zijn. De heer Eerenstein geeft aan dat – als die behoefte bestaat en we met alle geweld dit verhaal naar buiten gebracht willen hebben – we niet slechts de laatste twee maanden onder de loep moeten nemen, maar de gehele periode, met alle ins en outs. De heren Kuper en Van der Laan willen bedenktijd. De heer Eerenstein sluit zich daar bij aan. De heer Van Hall vindt dat als hij aandeelhouder was, en er was een dergelijk fundamenteel verschil van mening tot in het hart van het toezichthoudend orgaan, dan zou hij het op prijs stellen indien hij door de president-commissaris zou worden geïnformeerd. Hij zou het niet via de krant willen vernemen. Als hij zou besluiten om te stoppen, dan heeft hij een relatie met de AvA en met de ondernemingsraad. Hij vindt dat hij dan tegenover de AvA de plicht heeft om verantwoording af te leggen van zijn besluit. Maar aangezien veel commissarissen op vakantie gaan stelt hij voor om dit over de vakanties heen te tillen. De voorzitter geeft aan dat zij – in de respectievelijke vakanties – een telefoonrondje zal doen onder de commissarissen om hun mening te peilen. De directeur stelt dat WMD altijd transparant is geweest en alle informatie die nodig was heeft gegeven. De vraag doet zich nu voor of dit besluit een zodanig besluit is dat je er een belang mee dient om dit openbaar te voeren. Het is niet ondenkbaar dat WMD beschadigd wordt. Dat moet worden voorkomen. Doen we dit, dan moeten we het geheel toelichten en ons niet beperken tot het laatste stuk van de besluitvorming. Hij kan zich voorstellen dat hij op dit gebied vanuit zijn positie als directeur een verantwoordelijkheid heeft. Hij besluit met de opmerking dat de beslissing in 2002 om een stuk van de WMD gronden in erfpacht uit te geven in dit dossier een grote stap was, maar dat het hypotheekrecht voor WMD een minder zware stap is dan de stap van destijds.

De voorzitter heeft op enig moment aan de directeur gevraagd om welk bedrag het ging bij de hypotheekvestiging. Het antwoord van de directeur luidde, dat je dan aan een bedrag rond de € 25 miljoen moet denken.

De Raad van Commissarissen machtigt de directeur om in het nieuwe erfpachtcontract aan het dierenpark toestemming te geven voor het vestigen van een hypotheekrecht ten behoeve van de financiers voor het geheel der gronden die door WMD aan het dierenpark in erfpacht zullen worden gegeven. Dit wordt conform opgenomen in de Head of Terms.

3. RONDVRAAG

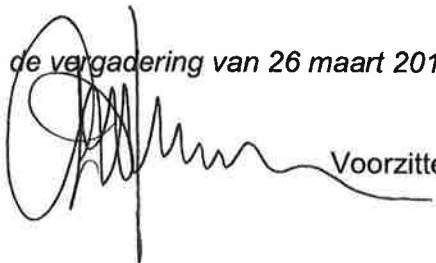
Wordt overgeslagen.

4. SLUITING

Afgesproken wordt nog even bedenktijd te nemen over hoe wij aankijken tegen informatievoorziening aan de aandeelhouders en of we daar een speciale AvA voor bijeenroepen. Zij wenst ons en al onze opvolgers toe dat komende vergaderingen in een iets minder gespannen sfeer zullen verlopen.

De voorzitter bedankt een ieder voor de beheerste vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 26 maart 2012

Voorzitter

Secretaris

